

Hoofdstuk 4. Het budget voor persoonlijke verzorging

Persoonlijke verzorging is een essentiële behoefte die moet worden vervuld met het oog op volwaardige maatschappelijke participatie. Persoonlijke verzorging heeft twee belangrijke functies. Het draagt ten eerste bij tot het behoud van de gezondheid door het bestrijden van bacteriën, virussen of parasieten op niveau van de omgeving en het individu. Ten tweede heeft hygiëne een functie op psychologisch (gevoel van eigenwaarde en zelfrespect) en op sociaal vlak. Zonder persoonlijke hygiëne bestaat een risico op sociale uitsluiting doordat men niet kan beantwoorden aan de gangbare sociale normen. Verzorgde haren, het gebruik van zeep, mondhygiëne, een geschoren aangezicht: het wordt allemaal verwacht in alledaagse sociale interacties¹.

Bij gebrek aan wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen over wat noodzakelijk is voor een persoonlijke hygiëne is er door gezondheidsexpert(en) een lijst met producten en richtlijnen opgesteld. We vertrekken hierbij vanuit de functies die persoonlijke hygiëne moet vervullen. We maken binnen de korf « persoonlijke verzorging » onderscheid tussen handhygiëne (handzeep, handborsteltje, nagelsetje), mondhygiëne (tandpasta, tandenborstel, flosdraad, tandenstoker, mondwater), algemene hygiëne (handdoeken, douchegel, shampoo, kapper, kam, borstel, scheergerei, maandverband, tampons, toiletzak,...) en seksuele hygiëne (voorbehoedsmiddelen). Verder nemen we ook een bedrag op voor de aankoop van reukwaren (eau de toilette en deodorant) en cosmetica. Hoewel cosmetica als een luxegoed kan worden beschouwd, blijkt uit de focusgroepen het gebruik ervan voor sommige sociale gelegenheden of in sommige professionele situaties (zoals jobs in de verkoop of horeca) een gangbare maatschappelijke verwachting.

Het prijzen van de hygiëneproducten gebeurt voornamelijk bij dezelfde retailer als die waar de producten voor de korf « voeding » werden aangekocht. Volgens de deelnemers uit de focusgroepen moet worden vermeden dat gezinnen voor hun dagdagelijkse aankopen meerdere winkels moeten bezoeken. Verzorgingsproducten die minder vaak worden aangekocht en die slechts beperkt worden aangeboden door de grote retailers, zoals een toilettas, worden aangekocht bij een drogisterij. We kozen steeds voor het goedkoopste product dat beantwoordt aan de vooropgestelde kwaliteitsvereisten. De focusgroepen gaven hierbij aan dat witte producten en de eigen merken van de warenhuizen aanvaardbaar zijn. Wat betreft de keuze voor een anticonceptiemiddel wordt geopteerd om een budget te voorzien dat de keuzevrijheid biedt tussen een hormoonspiraal of de anticonceptiepil. Om keuze mogelijk te maken wordt het duurste van beiden (de pil) opgenomen. Naast het remgeld van de pil, wordt ook het remgeld verrekend voor de consultatie van een huisarts voor een voorschrift voor de anticonceptiepil. Voor jongeren onder de 21 jaar zijn beide anticonceptiva volledig gratis. Omdat de pil of de spiraal geen bescherming biedt tegen SOA's, worden zowel voor vrouwen als mannen de kostprijzen van condooms opgenomen.

¹ Curtis, V., & Cairncross, S. (2003). Effect of washing hands with soap on diarrhoea risk in the community: a systematic review. *Lancet Infectious Diseases*, 3(5), 275-281.

European Centre for Disease Prevention and Control (2011). Annual Epidemiological Report, online beschikbaar http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/1111_SUR_Annual_Epidemiological_Report_on_Communicable_Diseases_in_Europe.pdf#page=66.

Petersen, P. E. (2003). The world oral health report 2003: continuous improvement of oral health in the 21st century. The approach of the WHO Global oral Health program. Online beschikbaar op http://www.pfcac.org/documents/Oral_Health.pdf.